

ORTA ASYA VE İDİL-URAL BÖLGESİ TÜRK LEHÇELERİNDE BELİRSİZLİK YAPISI

Selahittin TOLKUN*

Orta Asya ve İdil-Ural bölgesi Türk lehçelerinde belirsizlik ifadesi sağlamak için iki yola başvurulmaktadır. Bunlardan ilki, bildirme ekinin bu amaçla kullanılmasıyla ortaya çıkmıştır: *kimdir* “herhangi biri, birisi”, *qaygadır* “bilinmeyen bir yere, kim bilir nereye”, *qandaydır / neçükdir* “kimbilir nasıl, bir şekilde, herhangi bir halde”. Diğer yöntemde ise belirsizlik, kimi lehçelerde sıfat, kimilerinde ise bir ön ek gibi kullanılan *alla(+)* yardımıyla sağlanmaktadır. Bu çalışmada bu yapı üzerinde durulacaktır.

Belirsizlik için *alla(+)* / *ällä(+)* yapısı kullanılan lehçelerde tarihî yönden bazı ortaklıklar görülmektedir:

- i. Cengiz, dolayısıyla Moğol İmparatorluğunun asıl hudutları dahilindeki lehçelerde,
- ii. Cengiz sonrası dönemde meydana çıkan Çağataycanın yazı dili olarak kullanıldığı bölgelerde,
- iii. Yapı, sözlüklerden anlaşıldığı kadarıyla işlek olarak bilhassa Çağatay Türkçesinin bugünkü temsilcileri olan Özbek ve Uygurcanın yanı sıra Kazakçada kullanılmaktadır.

Öncelikle bu yapının yukarıda zikredilen lehçelerde nasıl geçtiğini görelim. Bunun için genellikle sözlüklerden veya metinlerden yararlanılacak; böylece yapı belirlenmeye ve yorumlanmaya çalışılacaktır.

Bu yapının Kazakçada bulunduğu Kenan Koç vd.nin hazırladıkları *Qazaqşa-Türükşe Sözdik*'ten anlaşılmaktadır. Aşağıdaki madde başları bu sözlükten alınmıştır. Görüldüğü gibi oldukça işlektir.

älde: Ya da, yoksa, herhâlde. *äldebir*: Herhangi bir. *äldebirev*: Bir kimse, herhangi birisi. *äldeğayım*: Herhangi bir şey. *äldekim*: Biri, herhangi biri. *äldeqayda*: 1. Herhangi bir yer. 2. Ona göre, ona nazaran, oranla, nisbeten, daha: *Murat dostarınan äldeqayda bilimdi*. “Murat arkadaşlarından daha bilgilidir.” *äldeqalay*: Tesadüfen, beklenmedik anda: *Közi äldeqalay qızğa tüsti*. “Gö-

* Doğu Akdeniz Üniversitesi Fen ve Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü. KKTC

zü tesadüfen kıza ilişti.” 2. Belirsizlik anlamı verir; her nasılsa, öylesine, şöyle. *äldeqaşan*: Eskiden, çok vakit önce, epey önce, geçmiş zamanlarda. *äldene*: Bir şey. *äldenendey*: Belli olmayan, bilinmez, meçhul, belirsiz. *äldeneşe*: Birkaç kez, bir çok, bir hayli: *Ol şetelde äldeneşe ret boldı*. “O, yurt dışında birçok kez bulundu.” (Koç vd.: 43)

Bu yapının Kırgızcada bulunduğu, ancak pek işlek olmadığı görülmektedir. Kazakça ile Kırgızcanın birbirine yakınlığı hatırlandığında bu durum ilgi uyandırıcıdır. Aşağıdaki madde başları K. K. Yudahin’in hazırlayıp Abdullah Taymas’ın Türkiye Türkçesine çevirdiği *Kırgız Sözlüğü*’den alınmıştır.

Alda II, *alda kaday*: nasıl olduğu belli değil; bir ...; *alda kaydan* 1) bilmem nereden; 2) uzaklardan; *alda emne*: bilmem ne; *alda kim*: bilmem kim; *alda kaçça* köp: çok fazla. (Yudahin: 24)

Sözkonusu yapı, Özbekçede oldukça işlektir. Aşağıdaki madde başları *Özbek Tilining İzâhli Luğâtı*’ndan alınmıştır.

Ällävâqt Epey geç vakit, gece yarısı.; *Älläkım* Kim olduğu belirsiz, birisi.; *Ällämähäl* Epey geç vakit, gece yarısı.; *Ällänärsä* bk. **ällänimä**.; *Älläneçä* Miktarı belirsiz, bir miktar.; *Älläneçänçi* Kaçınıcı olduğu belirsiz olan veya hatırlanmayan.; *Älläneçük* Ne şekilde olduğu belirsiz tarzdaki, nasıl olduğu belirsiz biçimde (olan).; *Ällänimä* Ne şekilde olduğu belirsiz olan nesne, şey.; *Älläpäyt* Epey geç vakit, gece yarısı.; *Älläqäyer* Bilinmeyen bir yer.; *Älläqäyâq* Bilinmeyen bir yer.; *Älläqäy* Bilinmeyen bir yer.; *Älläqäysi* Hangisi olduğu belirsiz olan veya hatırlanmayan.; *Älläqänäqä* bk. **älläqändäy**.; *Älläqändäy* 1) Bir tür belirsiz, müphem veya yabancı olan. 2). bk. **älläneçük**.; *Älläqänçä* Ne kadar olduğu belirsiz olan, belirsiz derecede çok, epeyce, oldukça, çokça.; *Älläqäçän* Epey zaman önce.; *Älläqäçängi* Epey zaman önceki; uzun zaman önce meydana gelen, yaşanıp geçen; kadimî, eski. (*Özbek Tilining İzâhli Luğâtı* 40-41)

Bu yapı, Uygurcada da Özbekçede olduğu gibi işlektir. Aşağıdaki madde başları Emir Necip Necipoviç’in hazırlayıp İklil Kurban’ın Türkiye Türkçesine çevirdiği *Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü*’nden alınmıştır. Ancak eksik çeviri olduğu düşünülen bazı yerlerde yapılan düzeltmeler köşeli ayraç içinde verilmiştir.

allikim Kimdir. *allikim kélip turuptu* kimdir biri gelmiş duruyor.; *allıqaçan* Çoktan. *allıqaçandin béri* çoktan beri.; *allıqaçanqi* Eski zamanki; uzak geçmişteki.; *allıqañçe* Birçok. *allıqañçidin biri* çoklardan biri.; *allıqañçiğa* Birçok paraya; pahalıya. *allıqañçiğa aldim* birçok paraya aldım.; *allıqandaq*. Nasıldır. *U allıqandaq yerge ketti* O nasıldır bir yere gitti.; *allıqayaqqa*. Nereye. *allıqayaqqa ketti* nereye gitti.; *allıqayaqta* Nerededir.; *allıqaydin* Neredendir. *allıqaydin kelduq* çok uzaklardan geldik.; *allıqaysi* Hangisidir. *allıqaysi zamanlardan béri* Uzak zamanlardan beri. Bilinmeyen zamanlardan beri. [ST: ne zamandır, ne zamandan beridir]; *allıqayerde* Nerelerdedir. *U allıqayerde yürğendur* O nerelerde geziyor kim bilsin.; [ST: Kimbilir nerelerdedir! Bir yerlerde geziyordur!]; *allıneççe* Birçok. *allıneççe jıllar ötüp ketti* birçok yıllar geçti gitti.; *allıne* Nerededir.; *allınedin* Neredendir.; *allınege* Nereyedir.; *allınerse* Nedir; bir şeyler.; *allıneçük* Nasıldır.; *allınime* Nedir; bir şeyler. *allınimiler dep turuptu* bir şeyler söylüyordu.; *allınimige* Niye, kim bilir niçin. (Necipoviç: 10-11)

Türkmencede nadir kullanıldığı Talat Tekin vd.nin hazırladıkları *Türkmence – Türkçe Sözlük*'ten anlaşılan *alla(+)* yapısının bu lehçede *durmuş* “hayat” ve *maşgala* “aile” gibi soru bildirmeyen kelimelere getirilmesi dikkati çekicidir.

Allanäme (allanä:me) s. iyi, güzel: a. durmuş iyi yaşam. güzel yaşam: a. maşgala iyi aile. (29/a)

Bu yapı, Kazan Tatarcasında da mevcuttur. Daha önce de belirtildiği gibi kelimenin birleşik yapılar dışında bağımsız anlamı vardır. Halil Açıkgöz vd.nin hazırladıkları *Tatarça Türkçe Sözlük*'te *elle* şeklindeki kelime iki başlık halinde açıklanmıştır. Bu yazının konusunu teşkil eden şekil, ikinci maddedir. Ancak her iki madde de aşağıya alınmıştır.

Elle I ya ... ya ...; *Elle II* 1. öyle mi?; 2. bilmem ne?; 3. yoksa; *elle kaydan (kayan)* bilmem nereden (nerelerden); *elle kaçan* bilmem ne zaman, çok önce; *elle kém* 1. bilmem kim; 2. büyük kimse; *elle nikader (niçaklı, nihetlé)* bilmem ne kadar $\diamond$ *elle kém bul-*, *elle kémlen-* çok mağrur olmak; *elle nige (elle nide) bér* bilmem ne sürede, seyrek; *elle ni tora* çok pahalı; *elle ni tügél* 1. hiç bir fevkalâde olmamak; 2. bir şey değil; *elle tagın* daha bilmiyorum. (s. 459-460)

Bu yapının Başkurtçadaki kullanımı Kazan Tatarcasıyla aynıdır. Başkurtçada bu yapı, *ällä* şeklinde olup hem *yoksa* anlamında bir bağlaç hem de soru kelimeleriyle birlikte kullanılarak onlara belirsizlik anlamı kazandıran sıfat olarak kullanılmaktadır. Örnekler:

ällä Uralda at mengän, / İlen yänendäy höygän / Batırzarı qırılıp, / Barı balıq bulıp mı? “Yoksa Ural’da ata binen / Yurdunu canı gibi seven / Bahadırları kırılıp / Hepsi balık oldu mu?” (Ergun-İbrahimov:103).

Bütän keşelärzeñ ber beyänän ällä nisä yılqısı bulıp, ürsep kitkäs, /.../ “Başka kişilerin bir kısraktan bir hayli atı olup, [yılıksı] çoğalınca /.../” (Ergun-İbrahimov: 207).

Görüldüğü gibi *alla(+)* Kırgızca, Özbekçe, Türkmence ve Uygurcadan farklı olarak Tatarca, Başkurtça ve Kazakçada *veya*, *yoksa* anlamlarında müstakil kelime olarak kullanılmaktadır; ancak bu yapı, Türkmence hariç, mevcut olduğu bütün lehçelerde, esas olarak soru bildiren kelimelere gelerek onlardan belirsiz sıfatlar, zamirler veya zarflar türetmektedir.

Yapının menşei konusuna geçmeden önce şu belirtilmelidir: Bu lehçelere ait gramer kitaplarında ekten söz edilmekte; ancak menşei hakkında bilgi verilmemektedir (Kudaybergenov: 273; Äbdürähmânov vd: 359; Kaşgarlı: 145; Safiullina-Zekiyév: 227).

Bu gramerlerde dikkat çeken önemli bir diğer nokta da şudur: Türkiye dilciliğinde soru zamirleri dendiğinde yalnızca *ne* ve *kim* kelimeleri akla gelir. Ancak, meselâ Özbekçe gramerde *nimä* “ne” ve *kim* “kim” yanında *qäy / qäyer* “neresi”, *neçük / qändäy / qäläy / qänäqä* “nasıl”, *neçä / qänçä* “nice, ne kadar”, *qäçän* “ne zaman” gibi kelimeler de soru zamirleri içinde ele alınmaktadır (Äbdürähmânov vd.: § *älmâş*). Keza Kırgızca, Uygurca ve Tatarca gramerlerde de bu tip kelimelere zamirler başlığında yer verilmiştir (Kudaybergenov: § *At Atooç*; Öztürk: § *Soru Zamirleri*; Safiullina –Zekiyév: § *Bilgésézlék Almaşlıkları*).

Bu yapının menşei üzerine ise şu görüşler ileri sürülebilir:

i. Öncelikle, yapının Arapça *Allahu a'lem* “En iyi bilen Allah’tır.” ifadesinin kısaltılmasıyla ortaya çıktığı düşünülebilir. Benzer bir şekilde bu ifadenin Anadolu ağızlarında *ellâm* “herhalde” şeklinde kısaltılarak kullanıldığı malumdur (Tor: 136/6):

Allahu a'lem > Allahûâlem > Allâlem > allam > alla

Ancak bu değişimin söz konusu geniş alandaki bütün lehçelerde aynı anda ve şekilde görülmesi oldukça güçtür.

ii. Bir diğer görüş de yukarıdaki maddede belirtilen ifadenin Türkçe karşılığında meydana gelen değişmelerle ortaya çıkmış olmasıdır. *Allah bilür / biler / biledür* > *alla*.

Türkçede böylesi eksilteli söyleyişler oldukça yaygındır. Meselâ, Kazakça ve Kırgızcada kullanılan *inşallah* anlamındaki *buyursa* kelimesi, anlaşılacağı üzere *Allah / Huda buyursa* “Allah buyurursa, Allah buyurduğu takdirde” kalıp ifadesinin ilk kısmının düşmesiyle ortaya çıkmıştır. Yine Türkiye Türkçesinde kargış bildiren *kahretsin* de aynı şekilde *Allah kahretsin* ibaresindeki *Allah* kelimesinin düşmesiyle oluşmuştur.

Söz konusu lehçelerde çoğu kez Türkçe için aslı olmayan /h/ sesinin kimilerinde yazı dilinde, kimilerinde ise yalnızca konuşma dilinde kelime sonlarında düşmesi bu düşünceyi belki destekleyebilir: *Allah* > *Alla* (Kırgız, Özbek, Uygur, Tatar, Türkmen), *Alda* (Kazak, Kırgız). Ancak bu varsayım tenkide açıktır. Öncelikle yapının görüldüğü bütün lehçelerde *Allah* yerine Farsçadan geçen *Hudâ* (> *Quday*) kelimesi daha yaygındır. Eğer böyle bir yapı oluşacaktıysa, bunun *Allah bilür* yerine daha ziyade *Hudâ bilür* söyleyişinden meydana gelmesi daha uygun olurdu.

iii. Üçüncü bir ihtimal de hemen bütün Türk lehçelerinde görülen *ala* kelimesinin anlam değiştirmesiyle ortaya çıkmış olabileceğidir. Pek çok lehçede bu kelime çoklukla karışık renkli anlamındadır. Ancak kimi lehçelerde bu kelime, sıfat olarak kullanıldığı bazı hallerde belirsizlik ifadesi oluşturmaktadır:

Türkiye Türkçesinde normalde karışık renkli anlamındaki *ala* kelimesinin her ne kadar madde başı olarak anlamları içinde belirtilmese de tanımladığı kelimeye belirsizlik kazandırdığı görülmektedir: *alaca karanlık* “Güneş doğmadan önce veya battıktan hemen sonraki aydınlık, yarı karanlık”; *ala gün* “Yazın güneş bulut arkasında kaldığında oluşan gölgeli durum.”; *ala sulu* “1. Yeni olgunlaşmaya başlamış (meyve). 2. İyi pişmemiş, suluca (yemek)”; *ala tav* “Az tavlı, yarı yaş yarı kuru olan (toprak)” (bk. *Türkçe Sözlük*).

Benzer kullanımlar Özbekçede de görülmektedir: *âlâtâsir* “Düzensiz ses, iş vb.” (*tâsir*: gürültü bildiren yansıma kelime); *âlâqârângı* “alaca karanlık”; *âlâğâvur* “birbiriyle ilgisiz, düzensiz sesler, konuşmalar” (*ğâvur*: gürültü bildiren yansıma kelime); *âlâtopâlân* “düzensiz gürültü patırtı, bağırış çağırış; düzensizlik” (*topâlân*: gürültü patırtı, şamata) (bk. *Özbek Tilining İzahli Luğâtı*).

Belirsizlik bildiren söz konusu yapının Uygurcada *alli* şeklinde bulunması bu varsayımı biraz zorlamaktadır.

Ancak yine de bu lehçede /e/ sesinin bulunduğu heceden sonra içinde /i/ bulunan bir hece geldiğinde $e > i$ değişimi görüldüğü unutulmamalıdır. Hatta bazen böyle bir durum mevcut değilken bile söz konusu değişim görülebilmektedir. Meselâ, tarihî *bol-a turur* “olur, olacak” yapısı Kazakçada *boladı*, Özbekçede *bolâdı*, Kırgızcada *bolot*; ancak Uygurcada *bolidu* şeklindedir (Hahn: 396). Kazakça, Kırgızca ve Özbekçede görülen bolmasa / bolboso / bolmäsä “o halde, öyleyse, peki o zaman, hadi o zaman” kelimesi için Uygurcada $e(r)$ -*emese* > *emese* > *emise* şeklinden ortaya çıkan *emise* mevcuttur (Hahn: 396). Keza Arapçadan geçen *ifade* kelimesi fiilleştirildiğinde *ipadiläs-* olmaktadır (Hahn: 399).

4. Son varsayım ise bu yapının Moğolcadan alıntı olması ihtimalidir. *Moğolca - Türkçe Sözlük*'teki *ali(n)* “hangi” maddesi incelendiğinde bu kelimenin Moğolcada birtakım kelimelerle birlikte kullanılarak bunlardan belirsizlik bildiren zarflar, sıfatlar veya zamirler türettiği görülmektedir (Lessing: 51). Aynı şekilde sözkonusu sözlükteki *alivā* “her kim, her ne, her hangi; kim, ne; her hangi bir şey; herhangi bir kimse; her hepsi” maddesinden bu kelimenin de benzer bir işlevi yerine getirdiği anlaşılmaktadır (Lessing: 51). Her iki kelime tıpkı Başkurtça, Tatarca ve Türkmencede olduğu gibi hem soru kelimeleriyle hem de diğer kelimelerle kullanılabilir.

Moğolca-Türkçe Sözlük'te bu iki yapının belirsizlik kazandırmak amacıyla kullanıldığı örnekler (Bütün bu açıklamalar Lessing: 51'den alınmıştır):

ali(n) (soru zamiri): 1. hangi, hangisi, ne? 2. sıfatlarda en üstünlük derecesi belirten zarf olarak kullanılır. 3. deyimlik kullanımları vardır:

ali yagun “hiçbir şey” (*yagun*: ne, ne tür, hangi), *ali inu* “her biri, her ikisi, hepsi” (*inu*: arkaik 3. teklik şahıs zamirinin ilgi hali almış şekli), *ali keciy-e* “çok çok uzun zaman önce” (*keciy-e*: ne zaman, ne vakit) [Meselâ bu kelime, söz konusu lehçelerde kullanılan *allaqaçan* ile tam olarak örtüşmektedir.], *ali dibanggar-a-yin*: Eskiden, çok eski; tufandan önce, Nuh zamanından kalma (*dibanggar-a*: Eski bir Buda'nın adı)

alivā (zamir ve sıfat): her kim, her ne, her hangi, hangi; kim, ne; her hangi bir şey; her hangi bir kimse; her, hepsi.

alivā yagum-a “her hangi bir şey, her şey, hepsi (*yagum-a*: şey, obje, nesne; eşyalar, mallar; bir şey, bazı şeyler, hiç bir şey), *alivā nigen* “her hangi bir kimse, herkes” (*nigen*: bir; bir kere; aynı, eş, benzer) *alivā nigen tal-a ber* “her hangi veya her bakımdan” (*tal-a*: taraf, yön, kısım *ber*: özneyi veya cümlede kendinden önce gelen kısmı vurgulayan edat; ergatif edatı); *alivā cüyl* “her tür” (*cüyl*: tür, cins, çeşit).

Moğolca gramerde de benzer örnekler görülmektedir: *alimad* “her kim, her ne”, *-mad / -med* “halk topluluklarını ifade eden topluluk isim ve sıfatları yapmaktadır.” (Poppe: 49); *aliba* “her kim, her hangi bir, herkes” (Poppe: 66) ancak *ba* “[=çu]soru zamirlerinden sonra kullanılan genelleştirme edatı” (Lessing: 101); *ali ber* “her kim” (Poppe: 241); *ber* “özneyi veya cümlede kendinden önce gelen kısmı vurgulayan edat; (Gr.) ergatif edatı.” (Lessing: 159); *aliba kümün* “hiç, hep kimse” (Poppe: 174), *kümün* “insan, kişi, halk; başka bir adam, başka bir kişi, kişilik” (Lessing: 792).

Moğolcadaki şekilleri tespitten sonra yapılması gereken, *alla(+)* eğer bu dilden geçtiyse, bu yapının *ali(n)* mi yoksa *alivā* kelimesinden mi bu şekle geliştiğini belirlemektir. Gerçi yukarıda da görüldüğü gibi *alivā* kelimesi aslında *alin + ba* yapısından gelmektedir. Hangisi doğru kabul edilirse edilsin, önemli olan nokta şudur: Moğolcadaki müstakil kelime bu işleviyle Türk lehçelerinde yalnızca ön ek gibi kullanılmaktadır.

Benzer bir durum başka bir makalede, meselâ Farsçadaki bazı müstakil kelimelerin veya sıfat-fiil yapılarının Özbekçede basit birer ek gibi kullanıldığı, tarafımızdan ortaya konmuştu. Meselâ, Farsçadaki *sîr* “doymuş” anlamındaki (örnek: *âb-sîr* “suya doymuş, sulu”) kelime, Özbekçede *sér+* şeklinde yalnızca bir ön ek olarak kullanılmaktadır: *sérsuv* “bol sulu”, *sérbâlâ* “çok çocuklu”, *sérquyâş* “bol güneşli” vb. (Tolkun: 342)

Bu makalede incelenen *alla(+)* için gerek Türk lehçelerindeki gerekse Moğolcadaki kullanımı karşılaştırdığımızda şunlar söylenebilir:

Bu yapı, muhtemelen, gerek bulunduğu lehçelerdeki gerekse Moğolcadaki anlamı dikkate alındığında, *alivā* kelimesinin ön ek haline gelmesiyle oluşmuş gibi görülmektedir.

Bu durumda *alla(+)*, henüz Çağatay yazı dili kullanılırken, öncelikle Orta Asya ve İdil-Ural bölgesindeki Türk lehçelerinin konuşma dilinde ortaya çıkmış, ekleşmiş; ardından günümüz Türk yazı dillerinin oluşumu sürecinde yazı diline girmiş olmalıdır.

Konuşma dilinde meydana gelen her değişme yazı dilinde görülmeyebilir: Türkiye Türkçesinde ağızlarında kullanılan *-ışın* zarf-fiil eki (*Babam gelişin yola çıkacağız.*); *-k* sıfat-fiil eki (*Meyvelerin yetiklerini de yetmeyiklerini de topladık.*), *-ek* istek birinci çokluk şahıs eki (*Kalk gidek.*) vb. yazı dilinde yoktur.

Moğolca kelimenin ekleşmesi muhtemelen ünsüzlerde ikizleştirmenin çok sık görüldüğü Özbekçede *alivā > alvā > alā > allā > alla > ällä* şeklinde gelişmiş; ardından Kazakçada ve Kırgızcada bir sonraki aşamaya geçmiş olmalıdır: *ällä > älde / alda.* Uygurcadaki değişim ise ya *alivā > ali > alli* yahut da *alivā > alvā > alā > allā > alli* şeklinde gerçekleşmiş olabilir. Bu yapının Moğolcadaki *ali(n)* kelimesinden gelişmiş olması mümkündür. Belki de bu yapı bu iki, hatta Türkçe *ala* ile birlikte bu üç kelimenin karışmasıyla ortaya çıkmıştır.

Türkmencede bu yapının işlek olmaması, komşu Özbekçe veya Kazakçadan ödünçleme olabileceğini düşündürmektedir. Tatarca ve Başkurtçadaki *elle / ällä* (< *alla*) yapısı işlek olduğu lehçelerden, belki Çağataycanın bu bölgelerde uzun süre yazı dili olarak kullanılması ve bu lehçeyle yazılan eserlerin buralarda okunmasının yanı sıra eğitim ve ticaret ilişkileri sonucunda bunlara geçmiştir. Tatarca ve Başkurtça için diğer bir ihtimal de bu yapının doğrudan Moğolcadan alınmasıdır. Bilhassa bu lehçelerde *elle / ällä* bir ön ek gibi değil de müstakil kelime olarak kullanılması, *veya / yoksa* gibi anlamlarının olması bu varsayımı desteklemektedir.

Sonuç itibarıyla Orta Asya ile İdil-Ural bölgesi Türk lehçelerinde belirsiz zamir ve zarflar türetmek için kullanılan *alla(+)* yapısı, Moğolcadaki benzer kullanımlar da göz önüne alındığında, bu dilden alındığı söylenebilir. Yapının geldiği dildeki müstakil kelime anlamını yitirerek bir ön ek haline dönüştüğü görülmektedir.

Kaynaklar

- Äbdürähmânov, Ğ. Ä. – Ş. Ş. Şâbâbdürähmânov – A. P. Hâciyev: *Özbek Tili Grammatikası I*, Taşkent 1975, 612.
- Necipoviç, Emir Necip (çev. İklil Kurban): *Yeni Uygur Türkçesi Sözlüğü*, TDK: 615, Ankara 1995, 480.
- Ergun, Metin – Gaynislam İbrahimov: *Başkurt Halk Destanları*, Türksoy Yayınları, Ankara 2000, XV+450.
- Açıkgöz, Halil - Dr. Rifkat Ahmedjanov - Prof. Dr. Fuat Ganiyev: *Tatarça Türkçe Sözlük*, İstanbul 1977, 496.
- Hahn, Reinhard E – Ablahat İbrahim: *Spoken Uyghur*, University of Washington Press, Seattle and London 1984, XXII+632.
- Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü I*, (Komisyon), Kültür Bakanlığı Yayınları No: 1371, Kaynak Eserler Dizisi: 54, Ankara 1992, 1183.
- Kaşgarlı, Sultan Mahmut: *Modern Uygur Türkçesi Grameri*, İstanbul 1992, VI+266.
- Kudaybergenov S. – A. Tursunov – C. Sıdkov: *Kırgız Adabiy Tilinin Grammatikası*, Frunze 1980, 540.
- Koç, Kenan – Ayazbek Bayniyazov – Vehbi Başkapan: *Qazaqşa-Türkçe Sözdik*, Türkistan 2003, 637+XVII.
- Özbek Tilining İzahlı Luğatı*, (heyet), 1-2 cilt, Moskova 1981, 1. cilt 632, 2. cilt, 718.
- Öztürk, Rıdvan: *Yeni Uygur Türkçesi Grameri*, Ankara 1994, TDK: 593, XI+171.
- Poppe, Nicholas (çev.: Günay Karaağaç): *Moğol Yazı Dilinin Grameri*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 68, İzmir 1992. XVIII+254.
- Tekin, Talat - Mehmet Ölmez, Emine Ceylan, Zuhâl Ölmez, Süer Eker: *Türkmence – Türkçe Sözlük*, Ankara 1995, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: 18, 725.
- Tolkun, Selahittin: “Özbek Türkçesi’nde Yeni Kelime Türetmede Kullanılan Yabancı Unsurlar”, Türk Dünyası Dili ve Edebiyatı Dergisi Güz 2002, TDK Ankara 2002, s. 337-365.
- Tor, Gülseren: *Mersin Ağzı Sözlüğü*, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: 38, İstanbul 2004, 407.
- Türkçe Sözlük I*, TDK: 549, Ankara 1988, XXXVII+745.
- Safiulina F. S. – M. Z. Zekiyév: *Hezérge Tatar Edebi Télé*, Kazan 1994, 320.
- Lessing, Ferdinand D. (çev.: Günay Karaağaç): *Moğolca-Türkçe Sözlük I-II*, TDK: 829/1-2, Ankara 2003, c. 2, XXIII + 933, c. 1, 836.
- Yudahin, K. K. (çev.: Abdullah Taymas): *Kırgız Sözlüğü*, c. 1., TDK: 93, Ankara 1988, XV+376.

HARVARD-KOÇ UNIVERSITY
INTENSIVE OTTOMAN AND TURKISH SUMMER SCHOOL
IN TURKEY
CUNDA, AYVALIK
JUNE 29-AUGUST 7, 2009

This program is co-sponsored by the Harvard University Summer School, the Harvard Department of Near Eastern Languages and Civilizations and Koç University in Istanbul,

PROGRAM: The Intensive Ottoman Summer School in Turkey (**HKU-IOSS**) provides proficiency-based instruction in reading and translating Ottoman Turkish texts in both manuscript and printed forms.

LEVELS: (1) Late Ottoman Turkish concentrates on developing the ability to read, transcribe, and translate printed Ottoman texts mainly from the 19th century. (2) Early Ottoman Turkish focuses on manuscripts from the 14th to the 19th centuries. By studying a selection of *fermans* and sections from *mühimme* and *tahrir defters*, chronicles, and biographical works students are introduced to different grammatical structures and styles in Ottoman Turkish and to various manuscripts.

ADMISSION & SCHOLARSHIP: Students who are already enrolled in an M.A. or Ph.D. program or who hold teaching or research positions in an academic institution should submit the attached application form. For funding the prospective students may apply to various sources (FLAS, Institute of Turkish Studies, Mellon and SSRC etc.) through their respective centers or departments, following their guidelines.

PARTIAL FUNDING: There are partial scholarships available from Koç University. These funds are available only to non-American students and to those studying in American colleges whose visa status does not allow them to apply to other sources of financial assistance like FLAS.

FEES: Tuition is \$4,000 (incl. furnished room), \$100 (other fees, teaching material etc.). Airfare and meals are not included. The total \$4,100 must be paid by the last day of April to the non-profit organization: The Ottoman Studies Foundation, İş Bankası, Acct. #2120 301120 261231, Ayvalık/Turkey or The Ottoman Studies Foundation, Tom Woods, UBS Financial Services Inc., One Post Office Square, Boston MA 02109-9753 USA. Students who want Harvard Summer School credit should consult the Harvard Summer catalogue for additional fees (www.summer.harvard.edu)

APPLICATION: The attached application form, accompanied by one letter of recommendation and a university transcript, should be sent by all students for credit or non-credit, by March 1, 2009 to:

Prof. Wheeler M. Thackston
Ottoman and Turkish Summer School in Turkey
Department of Near Eastern Languages and Civilizations
6 Divinity Avenue
Cambridge MA 02138, USA

For further questions e-mail:

wthackst@fas.harvard.edu
selims@u.washington.edu

HARVARD-KOÇ UNIVERSITY
INTENSIVE OTTOMAN & TURKISH SUMMER SCHOOL
IN TURKEY
(JUNE 29 - AUGUST 7, 2009)

APPLICATION FORM
FOR
ADMISSION & KOÇ UNIVERSITY GRANT

NAME: Mr. / Ms.

DATE OF BIRTH:

HOME ADDRESS:

PHONE/FAX:

E-MAIL:

INSTITUTIONAL ADDRESS:

CITIZENSHIP: _____ U. S. VISA STATUS: _____

COURSES ALREADY TAKEN:

1. Modern Turkish _____ year(s)
2. Ottoman _____ year(s)
3. Persian _____ year(s)
4. Arabic _____ year(s)

OTTOMAN TURKISH CLASSES TO BE ATTENDED [check only one]:

A. Early Ottoman _____ B. Late Ottoman Turkish _____

RESEARCH INTERESTS: History: 1900-1928 _____, 19th century _____, 1453-1800 _____,
Philology _____, Literature _____, Art history _____

GRANTS APPLIED FOR: FLAS _____, Mellon _____, ITS _____, Other _____.

I am applying for a Koç University Grant: Yes / No

Send this form with other supporting documents no later than March 1, 2009 to Ottoman and Turkish Summer School, Harvard University Dept. of Near Eastern Languages & Civilizations, 6 Divinity Avenue, Cambridge MA 02138 USA

For further information, e-mail: wthackst@fas.harvard or selims@u.washington.edu

SOURCES OF ORIENTAL LANGUAGES & LITERATURES

Edited by Şinasi Tekin & Gönül Alpay Tekin

•

Published at Harvard University

Department of Near Eastern Languages and Civilizations

1. *The Uighur Translation of Sthiramati's Commentary* by Şinasi Tekin (231 pages, 1970)
2. *Menāhicü'l-inşā, The Earliest Ottoman Chancery Manual* by Şinasi Tekin (158 pages, 1971)
3. *A'ómed-i Dā'ī and His Çengnāme* by Gönül Alpay Tekin (58 pages, 1973)
4. *äaltuú-nāme, The Legend of äarı äaltuú*, Facsimile with critical Analysis and Index by F. İz & Gönül A. Tekin (7 parts, 1287 pages, 1973-84)
5. *Heşt Bihişt, The Tezkire by Sehī Beg*, by Günay Kut (423 pages, 1978)
6. *The Book of Advice, The Earliest Ottoman Version of Kābūs-nāme*; text in facsimile from the unique 14th Century Ms. by Eleazar Birnbaum (264 pages, 1981)
7. *Ma'ómūd el-Kāşgarī, Compendium of the Turkic Dialects (Divanü Lügāt-it-Türk)*. Edited and translated with Introduction and Indices by Robert Dankoff in collaboration with James Kelly. **Part I**: xxii+416 pages, 1982. **Part II**: iv+381 pages, 1984. **Part III**: 337 pages, 1985
8. *Shaikh Jamālī Dihlavī, Ma'ānawī Mir'atul Ma'ānī (Persian text)* by Hameed-ud Din [Edition has been prepared by Gönül Alpay Tekin, 30, ix xvix pages, 1984]
9. *Kanūn-nāme-i Sultānī li-'Azīz Efendi* by Rhoads Murphey (x+82 pages, 1985)
10. *'Alāuddawla Simnānī, Opera Minora (Persian & Arabic texts)* by W. M. Thackston, Jr. (xxxii+263 pages, 1988)
11. *The Seyahatname of Evliya Çelebi*, Facsimile of TS Bağdat 304: **Part 1** [1^a-106^a] by Fahir İz (14+215 pages, 1989)
12. *The Seyahatname of Evliya Çelebi*, Index (**Part 1**: by Şinasi Tekin and Gönül Alpay Tekin, 241 pages, 1989)
13. *Munyatu'l-ghuzāt, A 14th Century Mamluk-Kiptchak Military Treatise* by Kurtuluş Öztopçu (iv+223 pages, 1989)
14. *An Evliya Çelebi Glossary, Unusual, Dialectal and Foreign Words in the Seyahatname* by Robert Dankoff (131 pages, 1991)

15. *Şem' ü Pervâne, Feyðî Çelebi*, A Seventeenth Century Ottoman Meânevi in Syllabic Meter; Text, Interpretation and Facsimile by Gönül Alpay Tekin (157 pages, 1991)
16. *Çengnâme, Aómed-i Dā'ī*, Critical Edition and Textual Analysis by Gönül Alpay Tekin (502 pages, 1992)
17. *Vāóidī's Menākıb-i H'oca-i Cihān ve Netıce-i Cān*, Critical Edition and Analysis by Ahmet T. Karamustafa (293 pages, 1993)
18. *Zahiruddin Muhammad Babur Mirza, Bâburnâma*, Chaghatay Turkish Text with Abdul-Rahim Khankhanan's Persian Translation; Turkish Transcription, Persian Edition and English Translation by W. M. Thackston (Along with Maps, Charts, Annotations and Indices) **Part I:** 1-245, **Part II:** 246-537, **Part III:** 538-904 (1993)
19. *The Seyahatname of Evliya Çelebi*, Facsimile, **Part 2:** 106^b-217^b by F. İz (p. 216-438, 1994)
20. *Ottoman Dervish Costumes*, by Nurhan ATASOY [Not published!]
21. *Old Turkish and Persian Inter-Linear Qur'an Translations I: An Inter-Linear Translation of the Qur'an into Khwarazm Turkish*, Introduction, Text, Glossary and Facsimile (**Part I:** Introduction and Text) by Gülden Sağol (410 pages, 1993)
22. *Old Turkish and Persian Inter-Linear Qur'an Translations II: An Inter-Linear Translation of the Qur'an into Old Anatolian Turkish*, Introduction, Text, Glossary and Facsimile (**Part I:** Introduction and Text) by Esra Karabacak (396 pages, 1994)
23. *Cemâli*, Hayatı, Eserleri ve Dīvânı. Critical Edition with Facsimile by İ. Çetin Derdiyok (170 pages, 1994)
24. *Kkwandamir*. Habibu's-Siyar, Tome Three. Translated and Edited by W. M. Thackston. **Part One:** Genghis Khan - Amir Temür, p. xxx, 1- 306. **Part Two:** Shahrukh Mirza - Shah Ismail, p. 307-697 (1994).
25. *Sources and Studies on The Ottoman Black Sea*, I. The Customs Register of Caffa, 1487-1490, by Halil İnalçık. [Osmanlı Karadeniz'i Üzerinde Kaynaklar ve Araştırmalar, I. Kefe Gümrük Beúâyâ Defteri, 1487-1490], p. vii, 1-203 + maps and documents (1995).
26. *Old Turkish and Persian Inter-Linear Qur'an Translations III: An Inter-Linear Translation of the Qur'an into Khwarazm Turkish*, Introduction, Text, Glossary and Facsimile (**Part II:** Glossary) by Gülden Sağol (310 pages, 1995)
27. *Recognition of the Armenian Catholic Community and the Church in the Reign of Mahmud II. (1830)* by Kemal Beydilli (298 pages, 1995)
28. *Old Turkish and Persian Inter-Linear Qur'an Translations IV: An Inter-linear Translation of the Qur'an into Old Anatolian Turkish*, Introduction, Text, Glossary and Facsimile (**Part II:** Glossary: **Section One**, p. 1-384. **Section Two**, p. 385-786) by Esra Karabacak (1995).

29. *Firdevsî-i Tavîl and His Da'vet-Nâme. Interpretation, Transcription, Index, Facsimile and Microfiche* by Fatma Büyükkarcı (277 pages, 1995)
30. *Tabibzâde Derviş Mehmed Şükri ibn İsmâil, Sheikhs of the Istanbul Chapter Houses,* by Turgut Kut (156 pages, 1995)
31. *Nevres-i Üadîm and his Turkish Dîvân, (Part 1: Textual Analysis)* by Hüseyin Akkaya (169 pages, 1995)
32. *The Wedding Ceremony of Saliha Sultan: 1834 (Part 1: Textual Analysis and Critical Edition)* by Hatice Aynur (204 pages, 1995)
33. *Battalname (Part 1: Introduction and English Translation)* by Yorgos Dedes (1-334 pages, 1996)
34. *Battalname (Part 2: Turkish Transcription and Commentary)* by Yorgos Dedes (335-697 pages, 1996)
35. *Nevres-i Üadîm and his Turkish Dîvân (Part 2: Critical Edition and Index)* by Hüseyin Akkaya (380 pages, 1996)
36. *Old Turkish and Persian Inter-Linear Qur'an Translations V: An Inter-Linear Translation of the Qur'an into Khwarazm Turkish* by Gül den Sağol **(Part III: Facsimile of the MS Süleymaniye Library, Hekimoğlu Ali Paşa No.2, Section One: 1^b-300^b, 1996)**
37. *Mirza Haydar Dughlat's Tarikh-i-Rashidi, A History of the Khans of Moghulistan (Persian Text)* by W. M. Thackston (xiii, 407 pages, 1996)
38. *Mirza Haydar Dughlat's Tarikh-i-Rashidi, A History of the Khans of Moghulistan (English Translation & Annotation)* by W. M. Thackston (xvi, 307 pages, 1996)
39. *The Wedding Ceremony of Saliha Sultan: 1834 (Part 2: Facsimile and Index)* by Hatice Aynur (180 pages, 1997)
40. *Old Turkish and Persian Inter-Linear Qur'an Translations VI: An Inter-linear Translation of the Qur'an into Old Anatolian Turkish, Introduction, Text, Glossary and Facsimile* by Esra Karabacak **(Part III: Facsimile of the MS Manisa İl Halk Library No. 931, Section One: 1^a- 224^a, 1997)**
41. *Derviş Şemsi and his Mesnevi Deh Murg, Textual Analysis, Critical Edition and Facsimile* by İdris Güven Kaya (225 pages, 1997).
42. *The Prophet Solomon in Turkish Literature and the Süleymâniyye of Şemseddin Sivâsî. Textual Analysis, Critical Edition and Facsimile* by Hüseyin Akkaya **(Part 1: Textual Analysis. 188 pages, 1997)**
43. *The Prophet Solomon in Turkish Literature and the Süleymâniyye of Şemseddin Sivâsî. Textual Analysis, Critical Edition and Facsimile* by Hüseyin Akkaya **(Part 2: Critical Edition and Faxcimile. Pages 189- 427, 1997)**

44. *El-Fergânî, The Elements of Astronomy*. Textual Analysis, Translation, Critical Edition and Facsimile by Yavuz Unat (201, 95 pages, 1998)
45. *Rashiduddin Fazlullah, Jami'u't-Tawarikh, Compendium of Chronicles*. A History of the Mongols. Translated and Annotated by W. M. Thackston. **Part One** (XLIV, 240 pages, 1998); **Part Two** (pp. 241- 514, 1999); **Part Three** (pp. 515-819, 1999).
46. *Old Turkish and Persian Inter-Linear Qur'an Translations VII: An Inter-Linear Translation of the Qur'an into Khwarazm Turkish* by Gül den Sağ ol (**Part III**: Facsimile of the MS Süleymaniye Library, Hekimoğlu Ali Paşa No.2, *Section Two*: 301a-587^b, 1999)
47. *Old Turkish and Persian Inter-Linear Qur'an Translations VIII: An Inter-Linear Translation of the Qur'an into Old Anatolian Turkish*, Introduction, Text, Glossary and Facsimile by Esra Karabacak (**Part III**: Facsimile of the MS Manisa İl Halk Library No. 931, *Section Two*: 224^b-451^a, 1999)
48. *Óamdu'llāh Óamdī's Mesnevī Yūsuf ve Zelīōā* by Zehra Öztürk; **Part I**: Critical Edition (pp. XXVIII-271, 2001)
49. *Óamdu'llāh Óamdī's Mesnevī Yūsuf ve Zelīōā* by Zehra Öztürk; **Part II**: Textual Analysis and Facsimile (pp. XXII-337, 2001)
50. *Studies on Fuzulī's Divan* by Cem Dilçin (pp. XXVIII-368, 2001)
51. *The Treatise of Aómed Oğlı Şükru'llāh and Theory of Oriental Music in the 15th Century* by Murat Bardakçı, 2002
52. *Ottoman Manual I* by Şinasi Tekin, Ottoman Texts in Transcription, Facsimiles of the Ottoman Texts (226 pages, 2002)
53. *Ottoman Manual II* by Şinasi Tekin, Annotated Turkish Translation of the Ottoman Texts and Annotated Glossary (237 pages, 2002)
54. *Dānişmend-Nāme (Four Parts)* by Necati Demir, Critical Edition. Turkish Translation. Linguistic Analysis & Glossary. Facsimile (923 pages, 2002)
55. *Nureddin Abdurrahman ibni Ahmed-i Cāmī, Yūsuf ve Züleyhā*. Translated into Turkish by A. N. Tarlan and edited by Günay Kut along with Facsimiles of the original Persian (436 pages) 2003
56. *Şemsī Aómed Paşa, Şeh-nāme-i Sulţān Murād*. Textual Analysis and Critical Edition along with Facsimile of VATICANA BARBERINIANI ORIENT NO. 112. Edited by Günay Kut and Nimet Bayraktar (321 pages + facsimiles, 2003)
57. *The Dīvān of 'Azmi-zāde Óāletī*, Introduction and Critical Edition of his Dīvān, Edited by Bayram Ali Kaya (XIV, 368 pages, 2003)

58. *The Dīvān of 'Azmi-zāde Ōāletī*, Introduction and Facsimile Edition of the *Manuscript*, TOPKAPI SARAYI MÜZESİ KÜTÜPHANESİ HAZİNE 894, Edited by Bayram Ali Kaya (XIV, 204 pages, 2003)
59. *The Ottoman Gentleman of the Sixteenth Century*, Mustafa Âli's Mevâ'idü'n-Nefâ'is fi Úavâ'idü'l-Mecâlis "*Tables of Delicacies Concerning the Rules of Social Gatherings*" Annotated English Translation by Douglas S. Brookes (XX, 193 pages, 2003)
60. *This Most Excellent Shine of Gold, King of Kings of Sutras*. The Khotanese Suvarnabhāsottamasūtra. Volume I: The Khotanese Text with English Translation and the Complete Sanskrit Text by Prods Oktor Skjaervo (LXXX, 381 pages, 2004)
61. *This Most Excellent Shine of Gold, King of Kings of Sutras*. The Khotanese Suvarnabhāsottamasūtra. Volume II: Manuscripts, Commentary, Glossary and Indices by Prods Oktor Skjaervo (VIII, 421 pages, 2004)
62. *Kefeli Hüseyin, Rāznāme*. Transcription and Facsimile Edition of the *Manuscript* SÜLEYMANİYE, HEKİMOĞLU ALİ PAŞA 539, by İ. Hakkı Aksoyak (XIV, 322 pages and 46 pages Facsimile, 2004)
63. *Edirneli Ahmed Bādī Efendī*, Armağan, *Proverbs and Idioms in the Classical Ottoman Poetry*. Facsimile Edition of the *Manuscript* EDİRNE İL HALK KÜTÜPHANESİ TY. 2304, by Süreyya Ali Beyzadeoğlu, Müberra Gürgendereli, Fatih Günay (XLIII, 270 pages and 68 pages Facsimile, 2004)
64. *Kemāl Pāşā-zāde, Aómed bin Süleymān Şemse'd-dīn*, Yūsuf u Züleyhā. Transcription and Facsimile Edition of the *Manuscript* SÜLEYMANİYE LALA İSMAİL EFENDİ 621, by Mustafa Demirel (LXX, 254 and 130 pages Facsimile, 2004)
65. *Tāce'd-dīn İbrāhīm bin Ōoır Aómedī*, History of The Kings of The Ottoman Lineage and Their Holy Raids Against The Infidels, by Kemal Silay (XXIV, 152 and 52 pages Facsimile, 2004)
66. *Phonological Features of the 18th Century Ottoman Turkish I*, [Carbognano, GRAMATICA TURCA - Viguier, ELEMENTS DE LA LANGUE TURQUE] by Mehmet Gümüşkılıç (XXVI, 310 pages, 2005)
67. *Phonological Features of the 18th Century Ottoman Turkish II*, [Carbognano, GRAMATICA TURCA - Viguier, ELEMENTS DE LA LANGUE TURQUE] by Mehmet Gümüşkılıç (VI, 382 pages, 2005)
68. *Phonological Features of the 18th Century Ottoman Turkish III*, [Carbognano, GRAMATICA TURCA - Viguier, ELEMENTS DE LA LANGUE TURQUE] by Mehmet Gümüşkılıç (VIII, 374 pages, 2005)
69. *Phonological Features of the 18th Century Ottoman Turkish IV*, [Carbognano, GRAMATICA TURCA - Viguier, ELEMENTS DE LA LANGUE TURQUE] by Mehmet Gümüşkılıç (VIII, 322 pages, 2005)

70. *Phonological Features of the 18th Century Ottoman Turkish V*, [Carbognano, GRAMATICA TURCA - Viguier, ELEMENTS DE LA LANGUE TURQUE] by Mehmet Gümüşkılıç (X, 366 pages, 2005)
71. *Phonological Features of the 18th Century Ottoman Turkish VI*, [Carbognano, GRAMATICA TURCA - Viguier, ELEMENTS DE LA LANGUE TURQUE] by Mehmet Gümüşkılıç (IV, 302 pages, 2005)
72. Gelibolulu Mustafa Âlî *Divan I* İnceleme, Tenkitli Metin: Hazırlayan İ. Hakkı AKSOYAK, (XV+360 pages, 2006)
73. Gelibolulu Mustafa Âlî *Divan II* İnceleme, Tenkitli Metin: Hazırlayan İ. Hakkı AKSOYAK, (XIII+306 pages, 2006)
74. Gelibolulu Mustafa Âlî *Divan III* İnceleme, Tenkitli Metin: Hazırlayan İ. Hakkı AKSOYAK, (XIII+238 pages, 2006)
75. Şeyh İmâm el-Bardahî *Câmi 'a'l-Fürs I* İnceleme - Metin: Hazırlayan Hatice ŞAHİN, (LVII+236 pages, 2006)
76. Şeyh İmâm el-Bardahî *Câmi 'a'l-Fürs II* İnceleme - Metin: Hazırlayan Hatice ŞAHİN, (VII+331 pages, 2006)
77. *According to Archival Sources Fluctuations in the Ottoman Social Order Reactions to Changes in the Ottoman Social Structure*: Edited by Yusuf OĞUZOĞLU, (XI+245 pages, 2006)

Back issues of the *Sources of Oriental Languages & Literatures*
and the *Journal of Turkish Studies* are available through
Ottoman Studies Foundation
Fatih Postahanesi P.K. 34
34080 Fatih / Istanbul, Turkey
ziggendbc@hotmail.com
sinan@paralelreklam.com

THE PRICE FOR EACH VOLUME AND FOR EACH PART THEREOF ARE:
INSTITUTIONS: \$250; INDIVIDUALS: \$25